

SOTSIAALMINISTEERIUM

Psühhiaatrilise sundravi osutamine

Ingrid Ots-Vaik

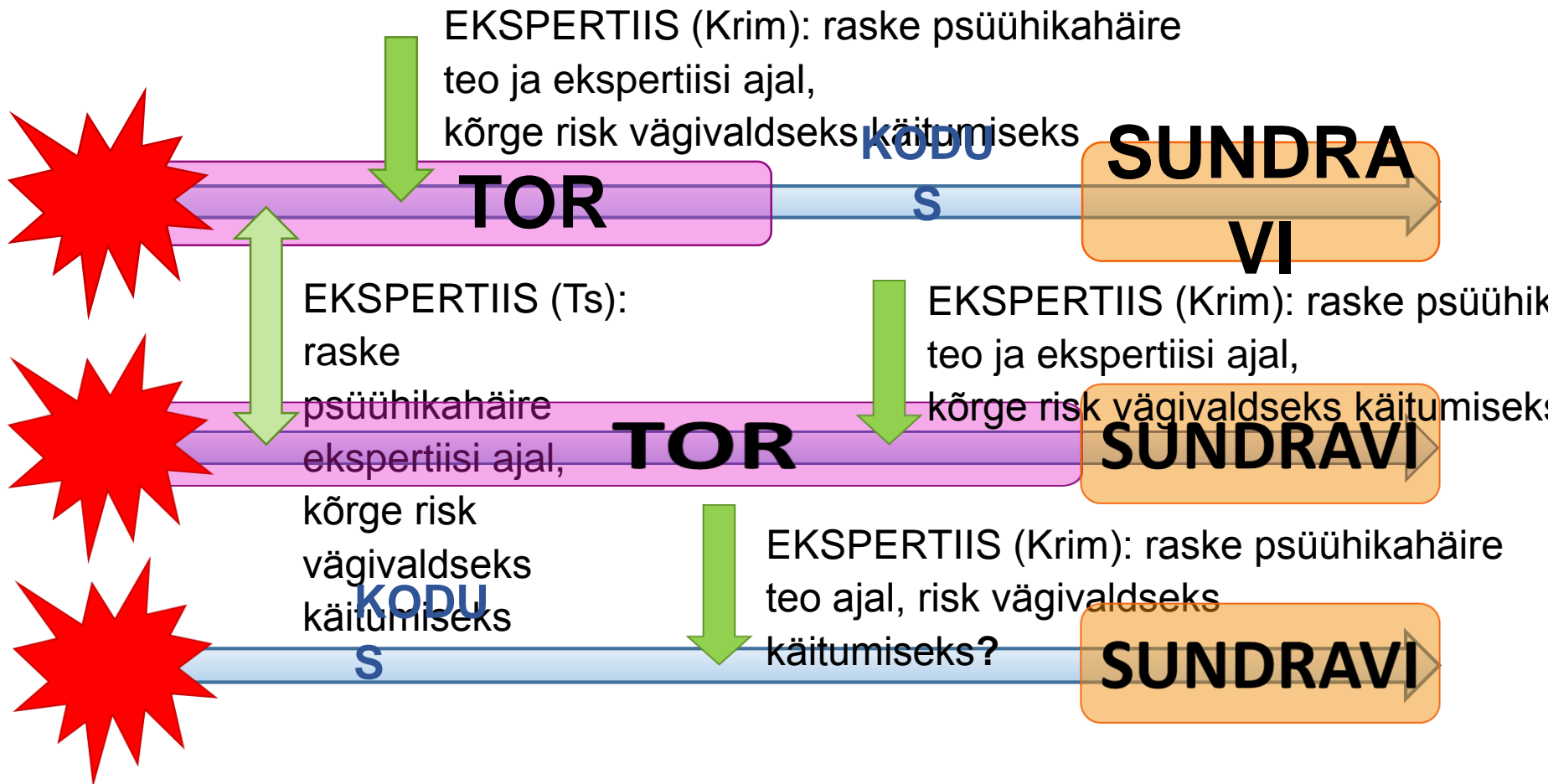
Sotsiaalministeeriumi tervisesesüsteemi arendamise osakonna nõunik

12.06.2018

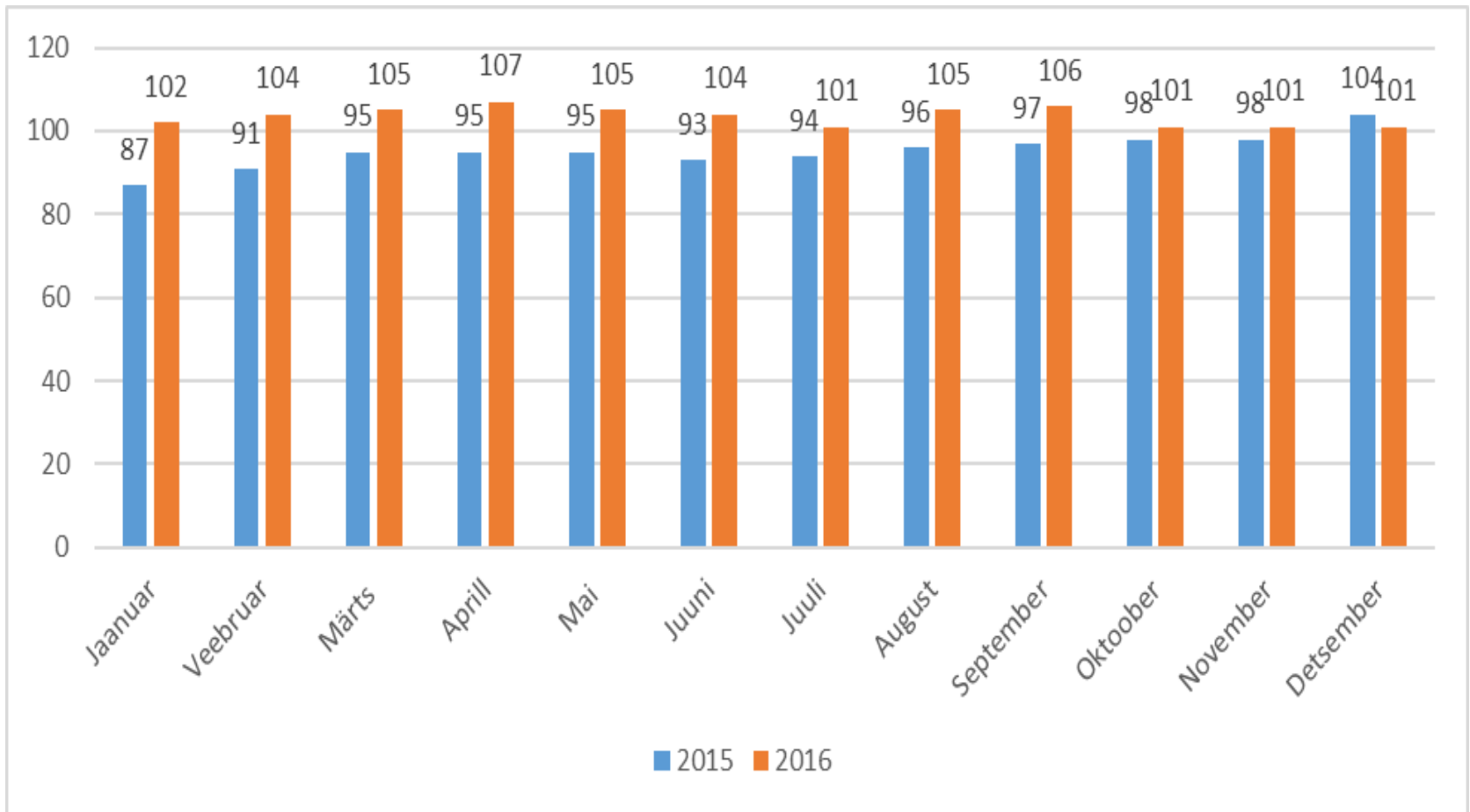
Vabaduse võtmine KaRSi alusel

- 1) isik on pannud toime õigusvastase teo;
- 2) isik oli tegu toime pannes süüdimatus seisundis või kui ta on pärast kohtuotsuse tegemist, kuid enne karistuse ära kandmist jäänud vaimuhaigeks, nõdrameelseks või kui tal on tekkinud muu raske psüühikahäire, samuti kui tal on eeluurimise või kohtus asja arutamise ajal tuvastatud nimetatud seisundid, mis ei võimalda kindlaks teha tema vaimset seisundit õigusvastase teo toimepanemise ajal;
- 3) ning isik on oma teo ja vaimse seisundi tõttu ohtlik endale ja ühiskonnale;
- 4) ning isik vajab ravi.

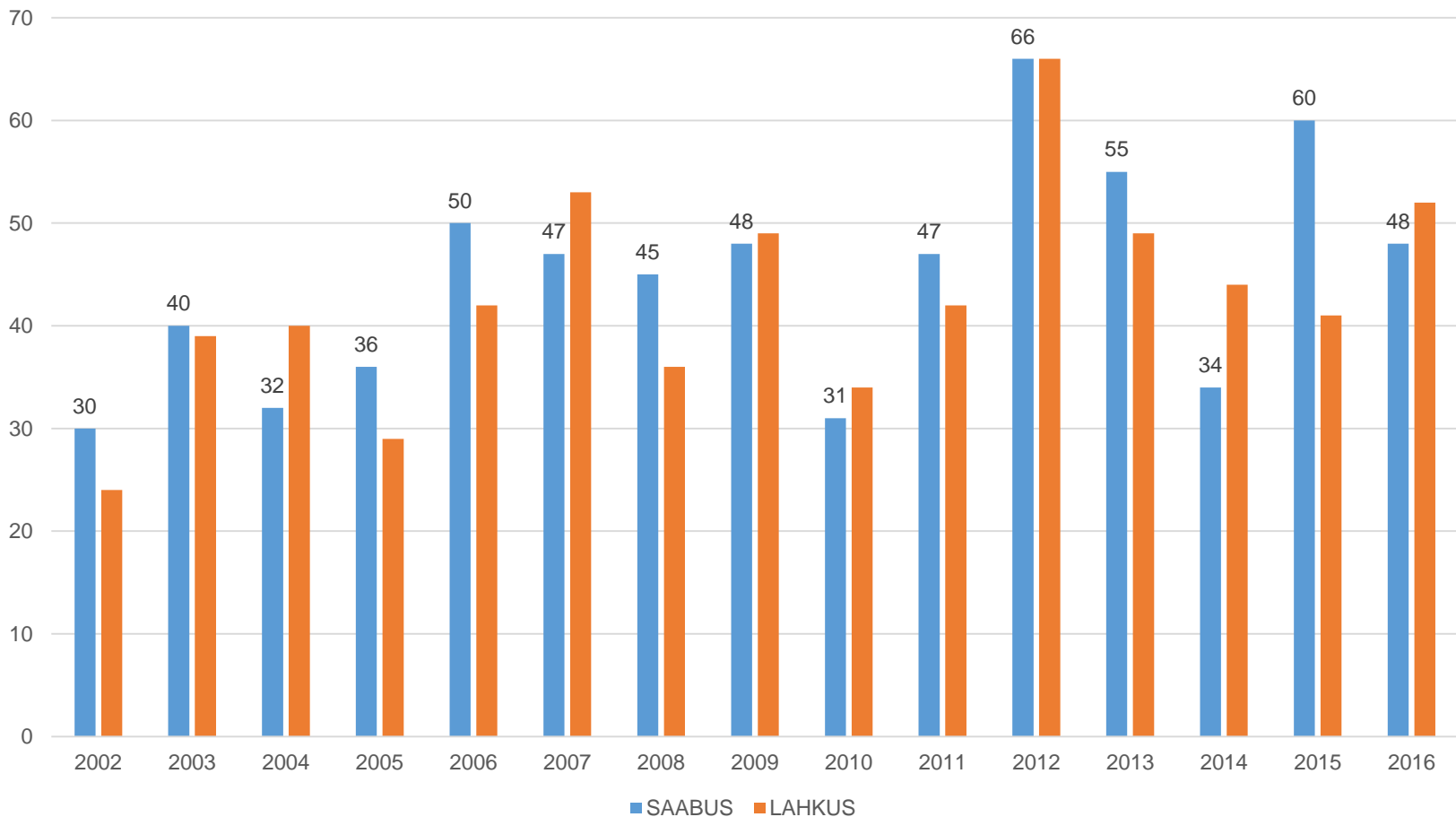
Vabaduse võtmine KarS

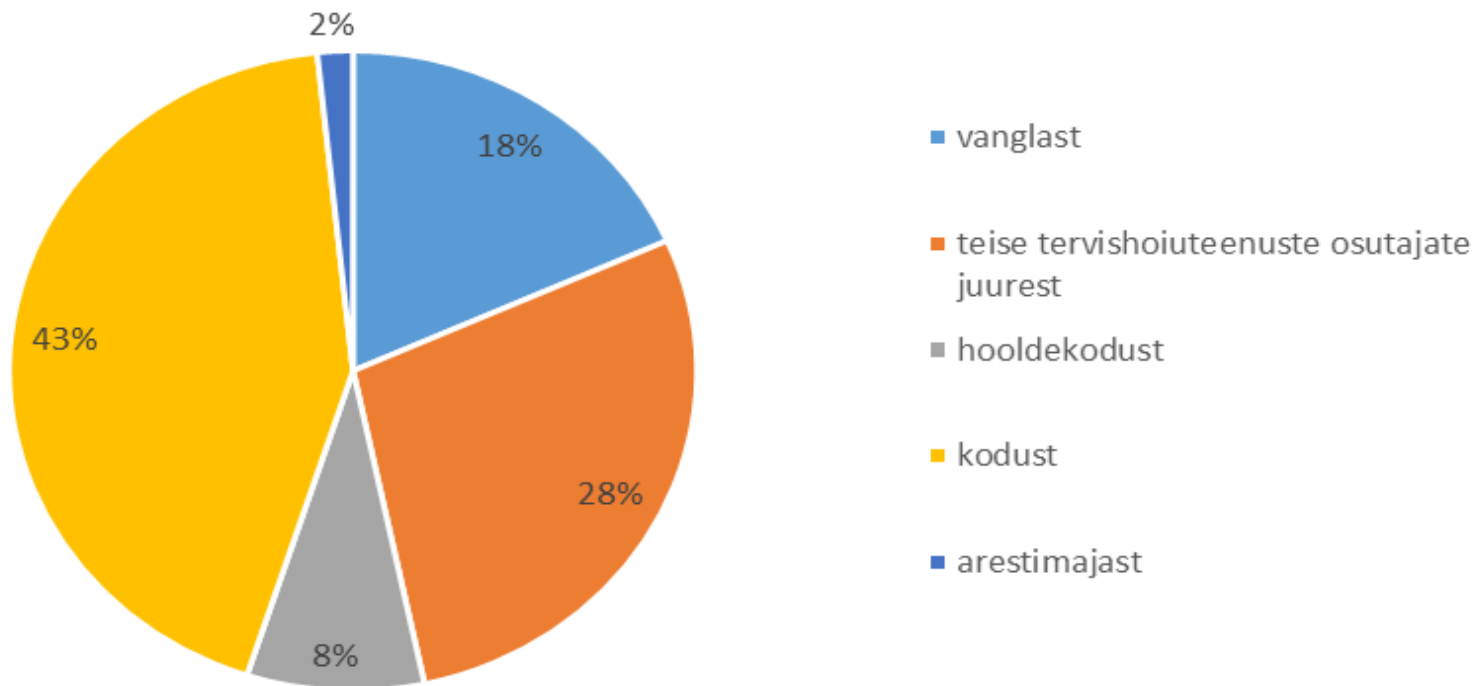
Psühhiaatrilise sundravi osakonnas viibinud patsiendid

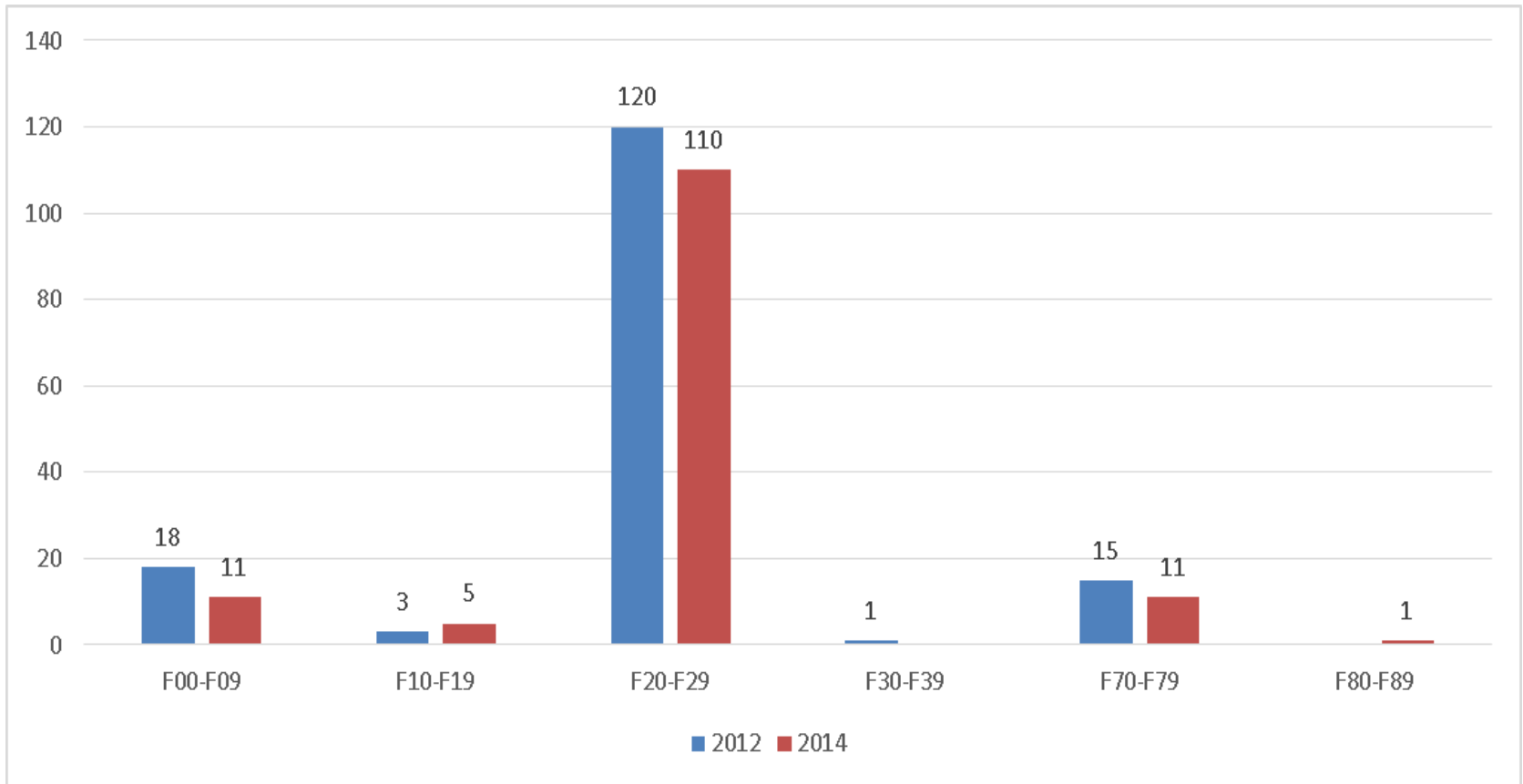
Psühhiaatrilisele sundravile saabumine ja lahkumine

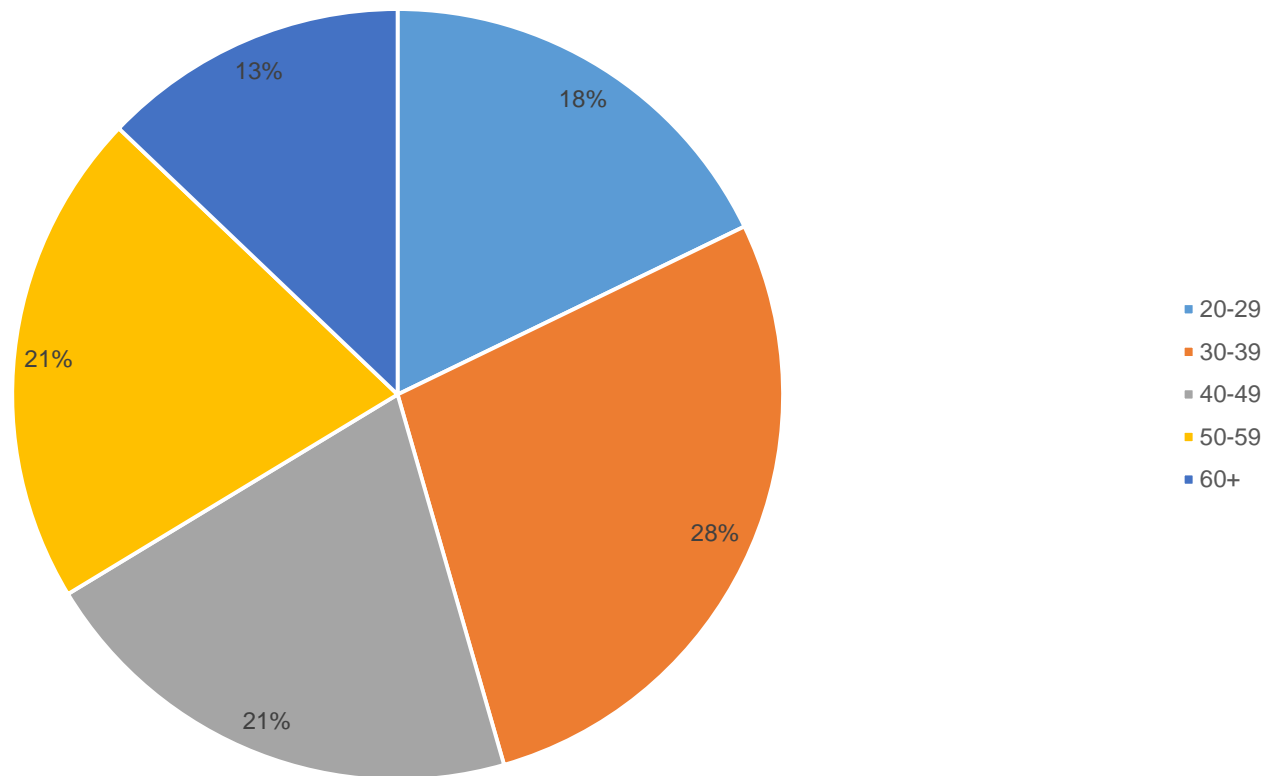
Kust tuli patsient psühhiaatrilisele sundravile

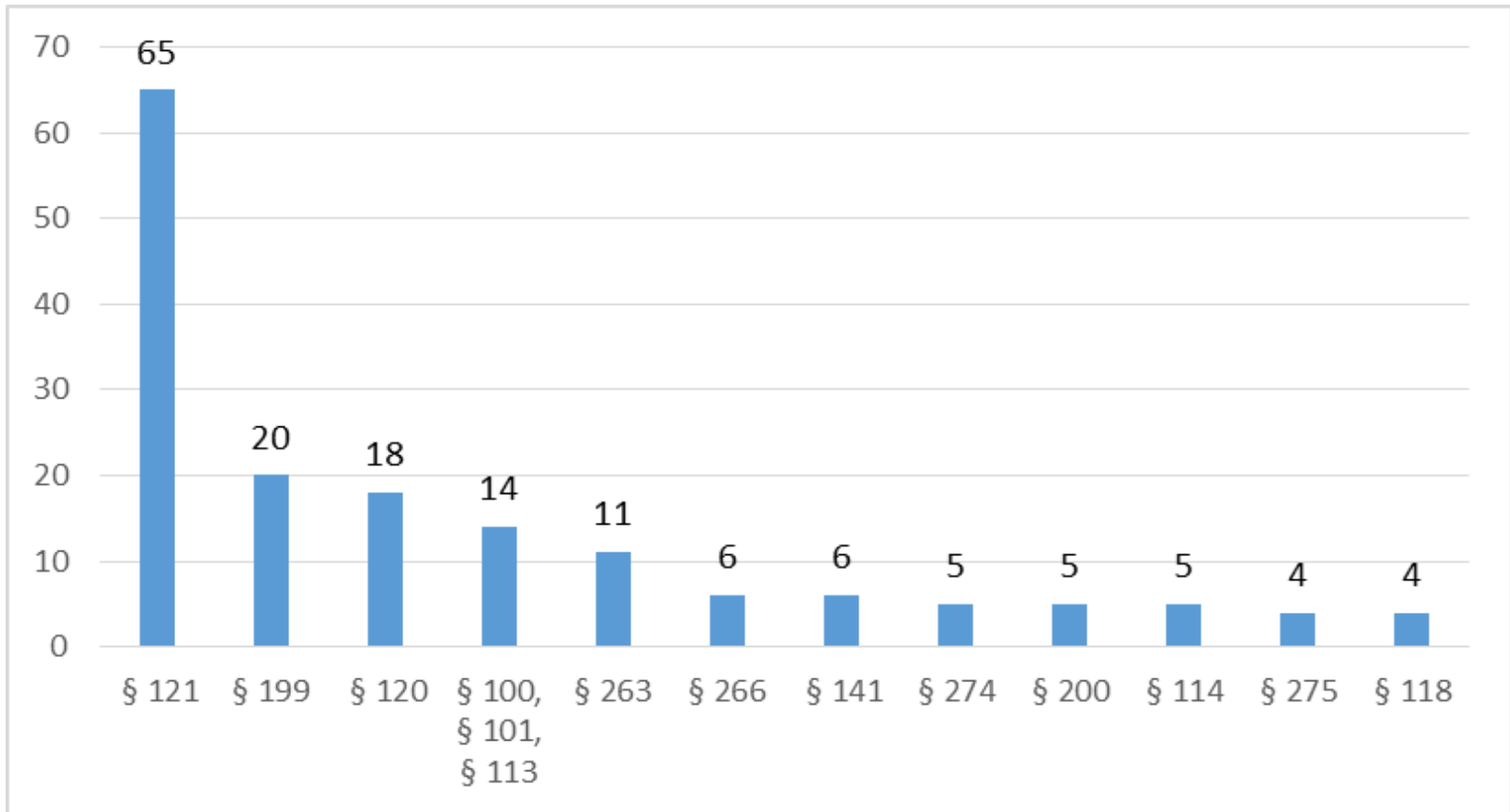
Psühhiaatrilise sundravi juhtude arv diagnooside lõikes

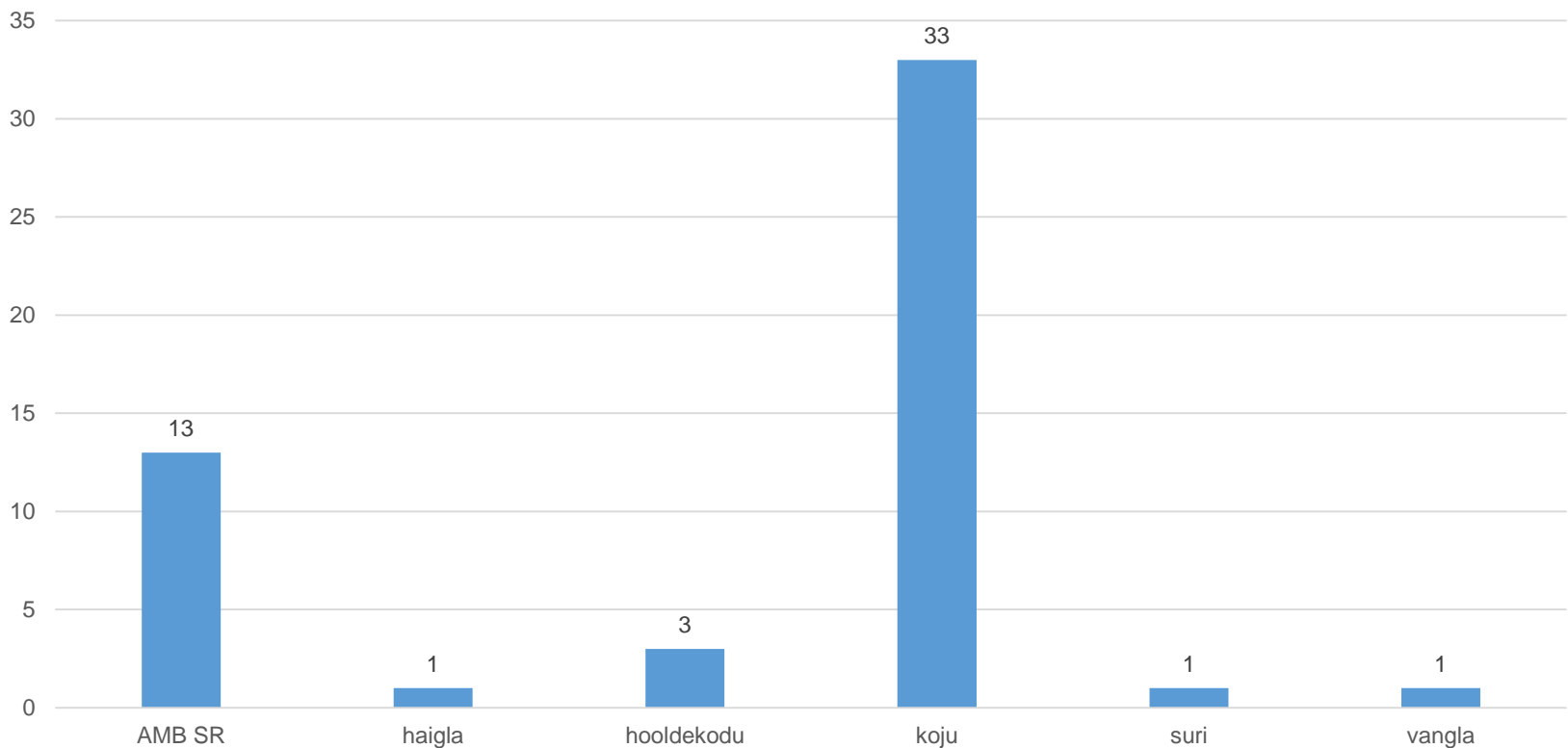
Vanuseline jaotus

2015.a sundravil viibivate isikute poolt toime pandud kriminaalkorras karistatavad teod

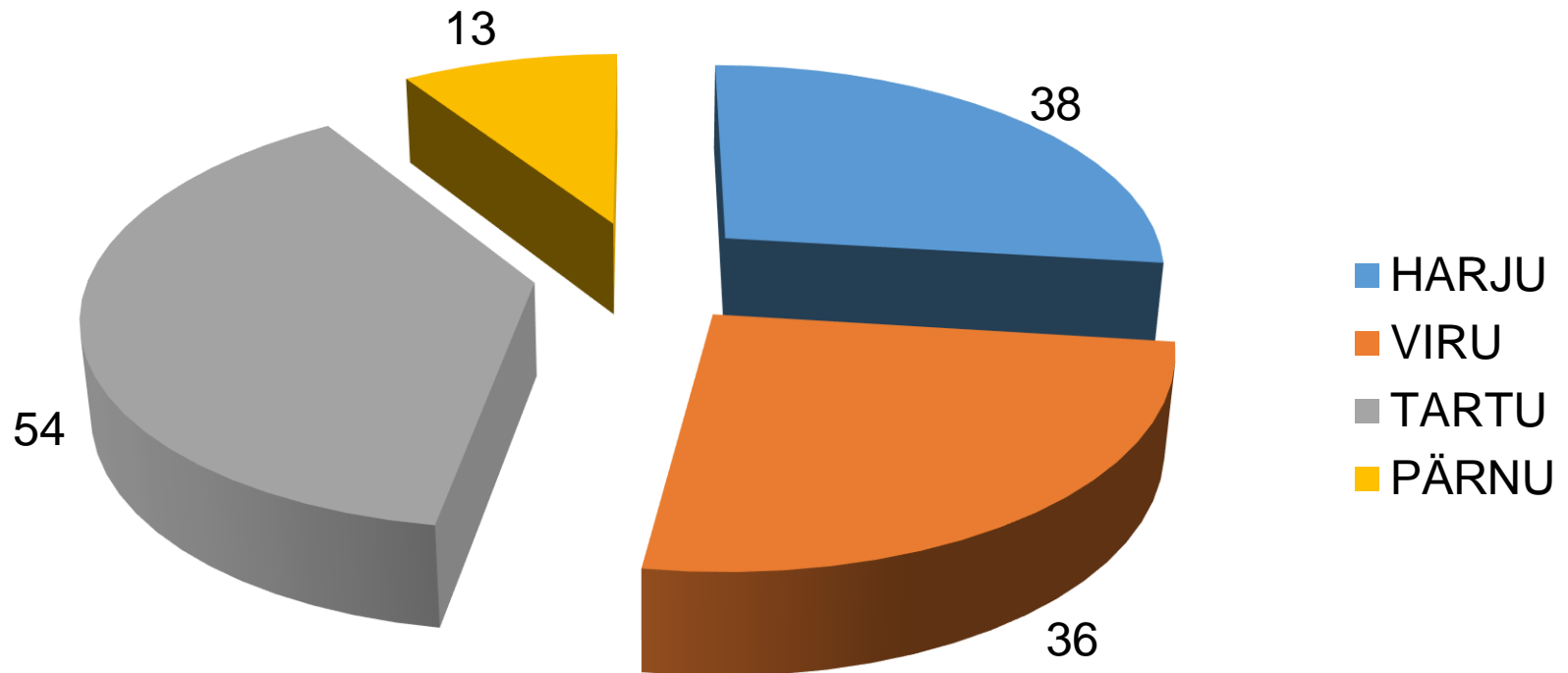

Kuhu suundus patsient statsionaarselt psühhiaatriliselt sundravilt vabanemisel

Sundravile määratud isikud 2015 kohtute lõikes

Kohtu poolt sundravile määratud isikud 2015

Kokkuvõte: sundravialuse profiil

- Meessoost
- Vanuses 30-39 aastat
- Põeb skisofreeniat koos sõltuvusega
- On toime pannud KarS § 121 sätestatud teo
- Tuleb statsionaarsele sundravile kodust
- Viibib haiglas ca 200 päeva
- Ei vaja eestkostet
- Ravilt lahkumisel läheb koju tagasi.

PSÜHHIAATRILISE SUNDRAVI OSAKONNA ÜLERAHVASTATUS

stационаarsele sundravile on suunatud isikud, kelle terviseseisundile teenuse sisu ei vasta

ekspertiiside ebaühtlane kvaliteet

muu

kriminaalmenetluses puudub kohtul võimalus kaaluda erinevate mõjutusvahendite kohaldamise vahel

puuduvad ühtsed kvaliteedinõuded ja järelevalve ekspertiiside kvaliteedi osas

suur ekspertiiside hulk

ekspertiise teevad selleks väljaõppeta spetsialistid

vähe spetsiaalse spetsialistide määraga eksperte

motiveeritud

Ekspertis puudub

ekspertiiside tegemiseks ja

süsteemne kohtupsühhiaatria-alane

ekspertiisi-alaseks koolituseks

koolitus

Viljandi Haiglaga sõlmitud lepingu mahud

	Lepingu maht	Voodipäev	Ambulatoorne teenus
2014.a	1 883 183	85	270
2015.a	2 806 080	92.50	129.50
2016.a	3 871 816	106.75	142.45
2017.a	3 886 254	alates 1. mai 115	350
2018.a	4 331 207	1. aprill 125 eurot	1. aprillist 355

Probleemid psühhiaatrilisele sundravile määramisel:

- Kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi mõiste alla on õiguslikult koondatud eri liiki kohtuasjades tehtavad ekspertiisid.
- Kokku on leppimata kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi sisu ja kvaliteedinõuded.
- Puudub riigisisene kohtupsühhiaatriliste ekspertiiside koordineerimise eest vastutaja.

Probleemid psühhiaatrilisele sundravile määramisel:

- Kohtuekspertiiside rahastamise mudel ei võta arvesse, et kohtupsühhiaatrilised ekspertiisid on erineva raskusastme ja majanduskuluga.
- Puudub kohtupsühhiaatria ja kohtupsühholoogia eriala väljaõpe.
- Puuduvad nõuded statsionaarse kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi tegemise füüsilistele ja organisatoorsetele

Probleemid psühhiaatrilisele sundravile määramisel:

- Karistusseadustikus, kriminaalmenetluse seadustikus ja tsiviilkohtumenetluse seadustikus on kasutusel terminid, mida tänapäeva psühhiaatria ja psühholoogia ei kasuta.
- Karistusseadustikus vajab täpsustamist mõiste „vajab ravi“.

Probleemid psühhiaatrilise sundravi kohaldamisel:

- kohtud on statsionaarsele sundravile suunanud isikuid, kelle terviseseisundile psühhiaatrilise sundravi teenuse sisu ei vasta;
- kohtul puudub kriminaalmenetluses võimalus kaaluda mõjutusvahendi kohaldamise valikul psühhiaatrilise sundravi ja näiteks kohtumääruse alusel hoolekandeametisse paigutamise vahel;
- teenuse osutamise füüsiline keskkond on amortiseerunud.

Probleemid psühhiaatrilise sundravi lõpetamisel:

- eri õigusaktide koostoime tõttu on raskendatud raske psüühikahäirega isiku paigutamise talle sobivat teenust saama tingimusel, et isik vajab kontrollitud keskkonda;
- psühhiaatrilisel sundraval viibival isikul puudub kriminaalprotsessivõime.

Soovitused riigile

- Koostada kohtupsühhiaatria arengukava.
- Töötada välja uus psühhiaatrilist abi reguleeriv õiguslik regulatsioon.
- Töötada välja kohtupsühhiaatrilise ekspertiisi sisu, kvaliteedinõuded ja järelvalve.
- Töötada välja psühhiaatrilise sundravi kvaliteedinõuded.
- Arendada välja kohtupsühhiaatria pädevuskeskus koos vastava

Soovitused riigile

- Töötada välja tegevusjuhised kohtutele ühtse lähenemise tagamiseks psühhiaatrilise sundravi kohaldamisel.
- Töötada välja regulatsioonid, mis võimaldaksid paindlikult muuta psühhiaatrilise sundravi režiimi ning luua side tsiviil- ja kriminaalmenetluse vahel.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Aitäh!

Ingrid Ots-Vaik

Ingrid.ots-vaik@sm.ee